

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (deveto vijeće)

27. veljače 2020.*

„Žalba – EFSJP, EFJP i EPFRR – Troškovi isključeni iz financiranja Europske unije – Izdaci nastali Republici Litvi – Potpore za prijevremeno umirovljenje – Uredba (EZ) br. 1257/1999 – Članak 33.n stavak 1. – Iskrivljavanje dokaza”

U predmetu C-79/19 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 1. veljače 2019.,

Republika Litva, koju je zastupao R. Krasuckaitė, a zatim K. Dieninis, u svojstvu agenata,

tužitelj,

a druga stranka postupka je:

Europska komisija, koju zastupaju J. Jokubauskaitė i J. Aquilina, u svojstvu agenata,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

SUD (deveto vijeće),

u sastavu: S. Rodin, predsjednik vijeća, D. Šváby (izvjestitelj) i N. Piçarra, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Pitruzzella,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Republika Litva svojom žalbom zahtijeva ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 22. studenoga 2018., Litva/Komisija (T-508/15, neobjavljena, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2018:828), kojom je Opći sud odbio njezinu tužbu za poništenje Provedbene odluke Komisije (EU) 2015/1119 od 22. lipnja 2015. o isključenju iz financiranja Europske unije određenih izdataka nastalih za države članice u okviru Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) (SL 2015., L 182, str. 39.) u dijelu u kojem je njome

* Jezik postupka: litavski

Republici Litvi naložen paušalni financijski ispravak od 5 %, isključivši tako iznos od 1 938 300,08 eura iz financiranja koje je isplaćeno u okviru mjere „Prijevremeno umirovljenje” tijekom razdoblja od 16. listopada 2010. do 15. listopada 2013. (u daljnjem tekstu: pobijana odluka).

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba br. 1257/1999

- 2 Članak 10. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1257/1999 od 17. svibnja 1999. o potpori Europskog fonda za smjernice i jamstva u poljoprivredi (EFSJP) ruralnom razvoju kojom se izmjenjuju i stavljaju izvan snage određene uredbe (SL 1999., L 160, str. 80.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 1., str. 93.), kako je izmijenjena Aktom o uvjetima pristupanja Europskoj uniji Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i prilagodbama Ugovora na kojima se temelji Europska unija (SL 2003., L 236, str. 33.) (u daljnjem tekstu: Uredba br. 1257/1999), bio je uključen u poglavlje IV. naslovljeno „Prijevremeno umirovljenje” glave II. naslovljene „Mjere ruralnog razvoja” te uredbe. Stavkom 1. tog članka bilo je propisano:

„Potpora za prijevremeno umirovljenje i prestanak poljoprivredne djelatnosti pridonosi sljedećim ciljevima:

- osigurava prihod starijim poljoprivrednicima koji se odlučuju za prekid poljoprivredne djelatnosti,
- potiče zamjenu tih starijih poljoprivrednika onim poljoprivrednicima koji mogu poboljšati, prema potrebi, gospodarsku održivost preostalih poljoprivrednih gospodarstava,
- preraspodjeljuje poljoprivredno zemljište za nepoljoprivredne svrhe kad se ne može obrađivati prema zadovoljavajućim uvjetima gospodarske održivosti.”

- 3 U članku 11. stavku 1. navedene uredbe bilo je propisano:

„Prenositelj gospodarstva:

- prestaje sa svim komercijalnim poljoprivrednim djelatnostima; međutim, može nastaviti s poljoprivrednim djelatnostima koje nisu komercijalne prirode i koristiti se zgradama,
 - ima više od 55 godina, ali ne i uobičajenu dob za umirovljenje u trenutku prijenosa,
- i
- mora se baviti poljoprivredom 10 godina prije prijenosa.”

- 4 U članku 33.b stavku 1. drugom podstavku iste uredbe „djelomično samoopskrba poljoprivredna gospodarstva” bila su definirana kao „poljoprivredna gospodarstva koja se prvenstveno bave proizvodnjom za vlastitu potrošnju, ali koja također prodaju dio svoje proizvodnje”.

5 Iz članka 33.l Uredbe br. 1257/1999 proizlazi da su se odredbama iz potpoglavlja III., naslovljenog „Iznimke”, poglavlja IX.a, naslovljenog „Posebne mjere primjenjive na nove države članice”, koje se nalazilo u glavi II., naslovljenoj „Mjere ruralnog razvoja”, te uredbe određivali slučajevi u kojima je, među ostalim, Republici Litvi bilo odobreno odstupiti od kriterija prihvatljivosti utvrđenih za mjere navedene u poglavljima I., IV., V. i VII. navedene uredbe.

6 Članak 33.n stavak 1. iste uredbe glasio je kako slijedi:

„Odstupajući od članka 11. stavka 1. druge alineje, poljoprivrednici Litve kojima je dodijeljena kvota za mlijeko ispunjavaju uvjete za program prijevremenog umirovljenja pod uvjetom da imaju manje od sedamdeset godina na datum prijenosa.

Iznos potpore podliježe maksimalnim iznosima utvrđenima u prilogu I. ovoj Uredbi i izračunava se prema veličini kvote za mlijeko i ukupne poljoprivredne djelatnosti gospodarstva.

Kvota za mlijeko dodijeljene prenositelju vraćaju se u nacionalnu rezervu kvota za mlijeko bez novog dodatnog plaćanja.”

Uredba br. 1698/2005

7 U članku 20. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 od 20. rujna 2005. o potporama ruralnom razvoju Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) (SL 2005., L 277, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 40., str. 138.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 1463/2006 od 19. lipnja 2006. (SL 2006., L 277, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 27., str. 208.) (u daljnjem tekstu: Uredba br. 1698/2005), predviđalo se:

„Potpora usmjerena konkurentnosti poljoprivrednog i šumarskog sektora bavi se:

(a) mjerama usmjerenim na promicanje znanja i poboljšanje ljudskog potencijala putem:

[...]

iii. prijevremeno[g] umirovljivanja poljoprivrednika i poljoprivrednih radnika;

[...]

(d) prijelaznim mjerama za [...] Litvu [...] glade:

i. potpore [djelomično] samoopskrbnim poljoprivrednim gospodarstvima koja se preustrojavaju;

[...]”

8 Članak 23. stavci 1. i 2. Uredbe br. 1698/2005 glasili su:

„1. Potpora navedena u članku 20. točki (a) podtočki iii. odobrava se:

(a) poljoprivrednicima koji odluče prestati s poljoprivrednom aktivnosti zbog prijenosa gospodarstava na druge poljoprivrednike;

(b) radnicima na farmama koji odluče potpuno prestati raditi na farmi nakon prijenosa gospodarstva.

2. Prenositelj:

- (a) je stariji od 55 godina, ali još nije napunio uobičajenu starosnu dob za umirovljenje u vrijeme prijenosa ili nije mlađi više od 10 godina od uobičajene dobi za umirovljenje u odnosnoj državi članici u vrijeme prijenosa;
- (b) potpuno prestaje sa svim komercijalnim poljoprivrednim aktivnostima;
- (c) se bavio poljoprivredom zadnjih 10 godina prije prijenosa.”

9 U članku 34. stavku 1. te uredbe bilo je propisano:

„Potpora navedena u članku 20. točki (d) podtočki i. za poljoprivredna gospodarstva koja se prvenstveno bave proizvodnjom za vlastitu potrošnju i prodaju dio svojih proizvoda (djelomično samoopskrbna poljoprivredna gospodarstva) odobrava se poljoprivrednicima koji podnesu poslovni plan.”

10 U članku 94. drugom stavku navedene uredbe bilo je predviđeno da se potonji primjenjuje na potporu Zajednice za programsko razdoblje koje je započelo 1. siječnja 2007.

Uredba br. 1306/2013

11 U članku 52. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) [br.] 485/2008 (SL 2013., L 347, str. 549., u daljnjem tekstu: Uredba br. 1306/2013) propisuje se:

„Komisija procjenjuje iznose koji se isključuju na temelju težine zabilježene neusklađenosti. Uzima u obzir vrstu povrede te financijsku štetu prouzročenu Uniji. Isključivanje se temelji na utvrđivanju iznosa koji su neopravdano potrošeni i, ako te iznose nije moguće utvrditi uz razmjerne napore, može primijeniti esktrapolacijske ili paušalne ispravke. Paušalni ispravci primjenjuju se samo ako zbog prirode slučaja ili zbog toga što država članica nije dostavila Komisiji potrebne informacije nije moguće uz razmjeran napor preciznije utvrditi financijsku štetu prouzročenu Uniji.”

Odluke o odobravanju planova ruralnog razvoja

12 Odlukama C(2004) 2949 *final* od 3. kolovoza 2004. i C(2007) 5076 *final* od 19. listopada 2007. Europska komisija odobrila je planove ruralnog razvoja (u daljnjem tekstu: PRZ) za razdoblja 2004.-2006. i 2007.-2013., kojima se predviđala provedba mjere „prijevremeno umirovljenje” u okviru komercijalne poljoprivredne djelatnosti.

Okolnosti spora

13 Opći sud je izložio okolnosti spora u točkama 23. do 44. pobijane presude te ih je za potrebe ovog postupka moguće sažeti na sljedeći način.

14 Komisija je od 20. do 24. travnja 2009. u Litvi provela reviziju o potvrdi o sukladnosti mjere „Prijevremeno umirovljenje u okviru komercijalne poljoprivredne djelatnosti” s Uredbom br. 1257/1999 u pogledu PRZ-a 2004.-2006. i s Uredbom br. 1698/2005 u pogledu PRZ-a 2007.-2013.

- 15 U skladu s člankom 11. Uredbe Komisije (EZ) br. 885/2006 od 21. lipnja 2006. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1290/2005 u pogledu akreditacije agencija za plaćanja i drugih tijela te poravnanja računa EFJP-a i EPFRR-a (SL 2006., L 171, str. 90., u daljnjem tekstu: Uredba br. 885/2006) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 14., svezak 2., str. 88.), Komisija je na kraju postupka dopisom od 9. listopada 2012. prosljedila svoje konačno stajalište litavskim tijelima. Komisija je u tom dopisu, nakon što je navela mišljenje tijela za mirenje i njegove nalaze iz njegova konačnog izvješća od 27. siječnja 2012., ostala pri svojem stajalištu u vezi s tumačenjem pojma „obavljanje komercijalne poljoprivredne djelatnosti” poljoprivrednika prije nego što potonji ostvari pravo na mjeru prijevremenog umirovljenja. Konkretnije, Komisija je, nakon što je primila na znanje definiciju djelomično samoopisrbrnih poljoprivrednih gospodarstava u Litvi utvrđenu u okviru mjere „Djelomično samoopisrbrna poljoprivreda”, zaključila da je komercijalna poljoprivredna djelatnost koju je Republika Litva naknadno definirala mogla dovesti do toga da takve poljoprivredne djelatnosti obuhvaćaju poljoprivredna gospodarstva koja ne ispunjavaju minimalne uvjete da bi ih se smatralo djelomično samoopisrbrnim poljoprivrednim gospodarstvima. U tom pogledu Komisija je navela primjer poljoprivrednog gospodarstva koje ima dvije krave za koje su litavske vlasti smatrale da predstavlja komercijalnu poljoprivrednu djelatnost, iako takvo gospodarstvo nije ispunjavalo minimalne uvjete da bi ga se smatralo djelomično samoopisrbrnim poljoprivrednim gospodarstvom. Komisija je iz toga zaključila da naknadne provjere koje su provela litavska tijela nisu bile primjerene za dokazivanje da je financijski rizik bio niži od predloženog financijskog ispravka. Stoga je, s obzirom na to da litavska tijela nisu u potpunosti prenijela zahtjeve zakonodavstva Unije, zaključila da je valjalo primijeniti paušalni financijski ispravak.
- 16 Provedbenom odlukom Komisije 2013/123/EU od 26. veljače 2013. o isključenju iz financiranja Europske unije određenih izdataka nastalih za države članice u okviru Komponente za jamstva EFSJP-a, EFJP-a i EPFRR-a (SL 2013., L 67, str. 20., u daljnjem tekstu: Provedbena odluka 2013/123) ta je institucija Republici Litvi odredila financijski ispravak od 5 %, u ukupnom iznosu od 3 033 008,85 eura, za sredstva isplaćena u okviru mjere „Prijevremeno umirovljenje” tijekom trajanja povrede, u ovom slučaju od 8. srpnja 2007. do 15. listopada 2010.
- 17 Komisija je u sažetom izvješću sažela razloge za paušalni ispravak izvršen nakon provjera koje je provela u okviru postupka potvrde o sukladnosti. Među ostalim, navela je da litavske vlasti nisu dokazale da je definicija pojma „komercijalna poljoprivredna djelatnost”, koja je utvrđena u naknadnoj kontroli, bila u skladu s definicijom djelomično samoopisrbrnih poljoprivrednih gospodarstava i da je, stoga, kontrola koju su ta tijela naknadno provela bila neprimjerena za dokazivanje da je financijski rizik bio niži od naloženog paušalnog ispravka.
- 18 Republika Litva nije osporila Provedbenu odluku 2013/123 u kojoj je utvrđen taj paušalni financijski ispravak.
- 19 Komisijine službe su 27. lipnja 2014. poslale službenu obavijest Republici Litvi na temelju članka 11. stavka 2. trećeg podstavka i članka 16. stavka 1. Uredbe br. 885/2006 o sredstvima isplaćenima u okviru mjere „Prijevremeno umirovljenje u okviru komercijalne poljoprivredne djelatnosti” u razdoblju od 16. listopada 2010. do 15. listopada 2013.
- 20 Komisija je navela da se radilo o dodatnoj službenoj obavijesti koja se odnosila na reviziju – na temelju koje je donesena Provedbena odluka 2013/123 – u kojoj je bilo navedeno da se Republici Litvi mora naložiti novi financijski ispravak u vezi s tim razdobljem zbog razloga istovjetnih onima navedenima u sažetom izvješću o toj reviziji.
- 21 U tom pogledu Komisija se pozvala na više dokumenata sastavljenih u okviru donošenja Provedbene odluke 2013/123, uključujući na svoje konačno stajalište od 9. listopada 2012. Također je kao prilog dodala sažeto izvješće koje se odnosi na tu odluku, prema kojem litavske vlasti nisu dokazale da je definicija pojma „komercijalna poljoprivredna djelatnost”, utvrđena u naknadnoj kontroli, u skladu s definicijom djelomično samoopisrbrnih poljoprivrednih gospodarstava i da je stoga kontrola koju su

naknadno provela ta tijela bila neprimjerena za dokazivanje da je financijski rizik bio niži od predloženog paušalnog ispravka. Komisijine službe su stoga zaključile da se zbog tih nedostataka morao primijeniti novi paušalni ispravak od 5 %.

- 22 Litavsko ministarstvo poljoprivrede je 17. srpnja 2014. u pisanom obliku izrazilo svoje neslaganje s ispravkom koji su predložile Komisijine službe te zatražilo da se spor uputi tijelu za mirenje. U tom dopisu litavsko ministarstvo poljoprivrede naglasilo je neproporcionalnost predloženog novog ispravka jer je šteta koja je mogla biti nanescena Uniji u pogledu razdoblja od 16. listopada 2010. do 15. listopada 2013. iznosila samo 16 788,34 eura. Također je podsjetilo na sadržaj naknadne kontrole zahtjevâ koju su provela litavska tijela kao i na kriterije na temelju kojih se ta kontrola provodi. Osim toga, istaknulo je da je obveza primjene kvantitativnih kriterija, poput veličine dotičnog poljoprivrednog gospodarstva ili iznosa primljenog prihoda, nezakonita. U tom je pogledu to ministarstvo opisalo konkretnu situaciju Litve i eventualne negativne posljedice do kojih bi moglo dovesti izjednačavanje pojma obavljanja „komercijalne poljoprivredne djelatnosti” s pojmom „djelomično samoopisrkbna poljoprivredna gospodarstava”.
- 23 Tijelo za mirenje je 17. prosinca 2014. navelo da nije moguće postići mirenje jer se radilo o financijskom ispravku koji je bio u tijeku s obzirom na to da je prvotni financijski ispravak bio utvrđen Provedbenom odlukom 2013/123 koja nije bila osporena.
- 24 Komisija je 10. ožujka 2015. obavijestila litavske vlasti da je, zbog toga što se razlozi koji su doveli do određivanja početnog financijskog ispravka nisu značajno promijenili i s obzirom na činjenicu da litavska tijela nisu donijela nikakvu korektivnu mjeru, bilo opravdano taj isti paušalni financijski ispravak od 5 % primijeniti na izdatke nastale u okviru mjere „Prijevremeno umirovljenje”.
- 25 Komisija je 22. lipnja 2015. donijela spornu odluku. Ona je u toj odluci, na temelju članka 52. Uredbe br. 1306/2013, naložila Republici Litvi financijski ispravak od 5 %, u ukupnom iznosu od 1 938 300,08 eura, za sredstva isplaćena u okviru mjere „Prijevremeno umirovljenje” tijekom razdoblja od 16. listopada 2010. do 15. listopada 2013. s obrazloženjem da Republika Litva nije izvršila odgovarajuću kontrolu obveze nametnute poljoprivrednicima da prije ostvarivanja prava na potporu za prijevremeno umirovljenje obavljaju komercijalnu poljoprivrednu djelatnost.

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

- 26 Republika Litva je tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 2. rujna 2015. pokrenula postupak za poništenje sporne odluke pozivajući se na jedini tužbeni razlog koji se temelji na povredi članka 52. stavka 2. Uredbe br. 1306/2013 u vezi s načelom proporcionalnosti. Taj se tužbeni razlog sastojao od dva dijela koji se, redom, temelje na tome da se paušalnim ispravkom određenim spornom odlukom nije uzela u obzir narav povrede i financijska šteta nanescena Uniji i, s druge strane, na neproporcionalnosti tog paušalnog financijskog ispravka.
- 27 Opći sud je pobijanom presudom odbio taj tužbeni razlog te je stoga odbio tužbu.

Zahtjevi stranaka

- 28 Republika Litva od Suda zahtijeva da:
- ukine pobijanu presudu i poništi pobijanu odluku i
 - naloži Komisiji snošenje troškova postupka pred Općim sudom i žalbenog postupka.
- 29 Komisija zahtijeva da se žalba odbije i od Suda zahtijeva da Republici Litvi naloži snošenje troškova.

O žalbi

- 30 Republika Litva u prilog svojoj žalbi ističe dva žalbena razloga. U okviru svojeg prvog žalbenog razloga ta država članica tvrdi da je Opći sud pogrešno protumačio i primijenio članak 33.n stavak 1. Uredbe br. 1257/1999 time što je presudio da posjedovanje kvote za mlijeko nije očiti dokaz sudjelovanja litavskog poljoprivrednika u komercijalnoj poljoprivrednoj djelatnosti. U okviru svojeg drugog žalbenog razloga ona tvrdi da je Opći sud iskrivio dokaze time što je u točkama 74. do 79. pobijane presude zaključio da litavska vlada nije dokazala da je posjedovanje kvote za mlijeko značilo da je dotični poljoprivrednik obavljao komercijalnu poljoprivrednu djelatnost.

Prvi žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

- 31 Prvi tužbeni razlog dijeli se na dva dijela.
- 32 Prvim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga Republika Litva u biti prigovara Općem sudu da je u točkama 72., 82. i 83. pobijane presude pogrešno protumačio i primijenio članak 33.n stavak 1. Uredbe br. 1257/1999. Konkretnije, prigovara Općem sudu da tu odredbu nije protumačio na način da je dodjela kvote za mlijeko litavskom poljoprivredniku značajan kriterij u svrhu ostvarivanja prava tog poljoprivrednika na korištenje programa prijevremenog umirovljenja.
- 33 Prema mišljenju Republike Litve, to tumačenje proizlazi iz samog teksta članka 33.n stavka 1. Uredbe br. 1257/1999, u dijelu u kojem se tom odredbom predviđa da litavski poljoprivrednici kojima je dodijeljena kvota za mlijeko ostvaruju pravo na korištenje programa prijevremenog umirovljenja, s obzirom na to da je u tom članku navedeno da se kvote za mlijeko poljoprivrednika prenositelja vraćaju u nacionalne rezerve i da se iznos potpore izračunava na temelju veličine kvote za mlijeko.
- 34 Nadalje, Republika Litva ističe da je odstupanje predviđeno člankom 33.n stavkom 1. Uredbe br. 1257/1999 rezultat izričitog uzimanja u obzir stanja u sektoru mlijeka u Litvi. Stoga upotreba pojma „kvota za mlijeko” u toj odredbi nije ni po čemu beznačajna.
- 35 Drugim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga Republika Litva u biti prigovara Općem sudu da je pogrešno primijenio vlastitu sudsku praksu time što je u točkama 72., 78. i 84. pobijane presude utvrdio da samo posjedovanje kvote za mlijeko ili sama registracija životinje namijenjene klanju u dotičnoj bazi podataka nije bilo dovoljno da bi se utvrdilo postojanje komercijalne poljoprivredne djelatnosti poljoprivrednika. Konkretnije, Republika Litva upućuje na presudu od 25. veljače 2015., Poljska/Komisija (T-257/13, neobjavljena, EU:T:2015:111), prema kojoj su kriteriji povezani s proizvodnjom potrebni samo za utvrđivanje prima li poljoprivrednik stvarni prihod i za cilj nemaju nametanje minimalnog praga ekonomske dinamičnosti poljoprivrednog gospodarstva ispod kojeg se to gospodarstvo ne smatra komercijalnom poljoprivrednom djelatnošću.
- 36 Stoga Republika Litva tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da je posjedovanje samo jedne krave koja omogućava prodaju 2 ili 3 litre mlijeka dnevno ili uzgoj koji se sastoji od samo jedne krave koja se potom daje na klanje zanemariv i da stoga ne može stvarati stvarni prihod. Time je Opći sud uspostavio minimalni prag ispod kojeg se poljoprivredno gospodarstvo ne može smatrati komercijalnom poljoprivrednom djelatnošću.
- 37 Komisija tvrdi da prvi žalbeni razlog valja odbiti u cijelosti.

Ocjena Suda

- 38 Kada je riječ o prvom dijelu prvog žalbenog razloga, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da pri tumačenju odredbe prava Unije u obzir treba uzeti ne samo njezin tekst nego i kontekst u kojem se nalazi te ciljeve propisa kojeg je ona dio.
- 39 Kao što je to navedeno u članku 10. Uredbe br. 1257/1999 cilj potonjeg je, osobito, podržati prijevremeno umirovljenje u sektoru poljoprivrede kako bi se, među ostalim, osigurao prihod starijim poljoprivrednicima koji se odluče za prekid svoje poljoprivredne djelatnosti i poboljšala ekonomska održivost poljoprivrednih gospodarstava poticanjem zamjene tih starijih poljoprivrednika.
- 40 Kako bi ostvario pravo na korištenje tog programa potpora za prijevremeno umirovljenje, poljoprivrednik mora ispuniti tri uvjeta nabrojana u članku 11. stavku 1. te uredbe, odnosno mora prestati sa svim komercijalnim poljoprivrednim djelatnostima, imati više od 55 godina, ali ne i uobičajenu dob za umirovljenje u trenutku prijenosa svoje poljoprivredne djelatnosti, i baviti se tom poljoprivrednom djelatnošću 10 godina prije navedenog prijenosa.
- 41 U članku 33.n stavku 1. Uredbe br. 1257/1999 predviđa se odstupanje koje se na Republiku Litvu primjenjuje u pogledu navedenog programa potpora za prijevremeno umirovljenje. Stoga, u skladu s tom odredbom, „[o]dstupajući od članka 11. stavka 1. druge alineje [te uredbe], poljoprivrednici Litve kojima je dodijeljena kvota za mlijeko ostvaruju pravo na korištenje programa prijevremenog umirovljenja pod uvjetom da imaju manje od sedamdeset godina na datum prijenosa”.
- 42 Tekst članka 33.n stavka 1. prvog podstavka Uredbe br. 1257/1999 stoga ne ostavlja mjesta nikakvoj sumnji u pogledu činjenice da se njime predviđeno odstupanje odnosi isključivo na dob dotičnih litavskih poljoprivrednika. S jedne strane, u tekstu se jasno navodi da se tom odredbom predviđa odstupanje „od druge alineje” članka 11. stavka 1. te Uredbe, odnosno od one koja se odnosi na uvjet dobi. S druge strane, izraz „pod uvjetom” koji se nalazi, među ostalim, u francuskoj, španjolskoj, talijanskoj, portugalskoj i engleskoj verziji u članku 33.n stavku 1. prvom podstavku navedene uredbe odmah slijedi napomena o dobi tih poljoprivrednika.
- 43 Stoga, suprotno onomu što u biti tvrdi Republika Litva, člankom 33.n stavkom 1. prvim podstavkom Uredbe br. 1257/1999 ne odstupa se od uvjeta iz članka 11. stavka 1. te uredbe koji se odnosi na obavljanje komercijalne poljoprivredne djelatnosti s obzirom na to da bi se tim odstupanjem posjedovanje kvote za mlijeko učinilo odlučujućim kriterijem u pogledu tog obavljanja. Cilj upućivanja na posjedovanje takve kvote zapravo je samo utvrđivanje litavskih poljoprivrednika koji ispunjavaju uvjete za odstupanje na temelju dobi koje je predviđeno navedenom odredbom.
- 44 Stoga to odstupanje ne može litavske poljoprivrednike koji se žele koristiti potporom za prijevremeno umirovljenje osloboditi obveze dokazivanja da ispunjavaju druge uvjete navedene u članku 11. stavku 1. Uredbe br. 1257/1999 i, osobito, da obavljaju komercijalnu poljoprivrednu djelatnost.
- 45 To utvrđenje ne može se dovesti u pitanje činjenicom da je odstupanje predviđeno člankom 33.n stavkom 1. te uredbe, kao što to navodi Republika Litva, rezultat izričitog uzimanja u obzir stanja u sektoru mlijeka u Litvi. Naime, kao što je to utvrđeno u točki 43. ove presude, cilj upućivanja na posjedovanje kvote za mlijeko zapravo je samo utvrđivanje litavskih poljoprivrednika koji ispunjavaju uvjete za odstupanje od uvjeta dobi u svrhu korištenja programa potpora za prijevremeno umirovljenje. Naime, samo litavski poljoprivrednici kojima je dodijeljena kvota za mlijeko mogu se koristiti tim odstupanjem povezanim s dobi.
- 46 Stoga, time što je, s jedne strane, u točki 72. pobijane presude utvrđeno da se na temelju same činjenice dodjele kvote za mlijeko ne može zaključiti da poljoprivrednik obavlja komercijalnu poljoprivrednu djelatnost i, s druge strane, time što je u točki 83. te presude utvrđeno da se člankom 33.n stavkom 1. Uredbe br. 1257/1999 uređuje odstupanje samo u pogledu dobi koju litavski

poljoprivrednici moraju navršiti kako bi se koristili programom potpora za prijevremeno umirovljenje i da to odstupanje ne oslobađa te poljoprivrednike obveze ispunjenja drugih uvjeta kako bi se mogli koristiti tim programom, Opći sud nije počinio nikakvu pogrešku koja se tiče prava.

- 47 Slijedom toga, prvi dio prvog žalbenog razloga treba odbiti kao neosnovan.
- 48 Što se tiče drugog dijela prvog žalbenog razloga, u okviru kojeg Republika Litva tvrdi da je Opći sud, suprotno vlastitoj sudskoj praksi i onoj Suda, uspostavio minimalni prag ispod kojeg se pretpostavlja da poljoprivrednik ne obavlja komercijalnu poljoprivrednu djelatnost, valja navesti da se taj dio temelji na pogrešnom i nepotpunom tumačenju pobijane presude.
- 49 Naime, suprotno onomu što tvrdi žalitelj, Opći sud pravilno je analizirao situaciju s obzirom na odredbe Uredbe br. 1257/1999 i relevantnu sudsku praksu.
- 50 Tako iz točaka 52. do 56. pobijane presude proizlazi da je, kao prvo, Opći sud samo podsjetio da, u okviru postupka potvrde o sukladnosti koji može dovesti do paušalnog ispravka, Komisija raspolaže širokom diskrecijskom ovlašću i da, kako bi opravdala svoje odbijanje da određene izdatke stavi na teret proračuna Unije, mora podnijeti dokaz o svojoj ozbiljnoj i razumnoj sumnji glede izdataka nastalih za dotičnu državu članicu. Stoga je na potonjoj da dokaže da su uvjeti za korištenje financiranja koje je Komisija odbila ispunjeni.
- 51 Kao drugo, Opći sud je u točkama 65. do 67. te presude podsjetio da je dotični poljoprivrednik, kako bi ostvario pravo na korištenje programa prijevremenog umirovljenja, morao obavljati komercijalnu poljoprivrednu djelatnost. U tom pogledu u točki 68. navedene presude pojasnio je da se obavljanje djelatnosti koja je ograničena na zadovoljavanje vlastitih potreba i potreba vlastite obitelji ne može izjednačiti s obavljanjem djelatnosti kojom se ostvaruju prihodi i koja se može kvalificirati kao „komercijalno poljoprivredno gospodarstvo”. Također je u točki 69. te iste presude pojasnio da su kriteriji u vezi s proizvodnjom potrebni samo kako bi se utvrdilo prima li dotični poljoprivrednik stvarni prihod te oni nisu namijenjeni nametanju minimalnog praga ekonomske dinamičnosti poljoprivrednog gospodarstva ispod kojeg njegov poljoprivrednik ne ostvaruje pravo na potporu za prijevremeno umirovljenje, iako je svoju djelatnost obavljao u komercijalne svrhe.
- 52 Međutim, u ovom se slučaju, kao što je to Opći sud naveo u točkama 70. i 72. pobijane presude, Komisijina sumnja odnosila na to da je i sama okolnost da je litavski poljoprivrednik registriran u bazi podataka koja obuhvaća poljoprivrednike kojima su dodijeljene kvote za mlijeko bio kriterij relevantan za zaključak da je takav poljoprivrednik obavljao komercijalnu poljoprivrednu djelatnost, iako je, da bi bio registriran u toj bazi podataka, bilo dovoljno da ima jednu kravu i da prodaje 2 ili 3 litre mlijeka dnevno te da je samo na temelju te činjenice ostvarivao pravo na potporu za prijevremeno umirovljenje.
- 53 Dakle, na Republici Litvi je da dokaže da su Komisijina utvrđenja bila netočna i da su čak i ta mala gospodarstva koja su bila registrirana u bazi podataka kvota za mlijeko ostvarivala stvaran i nezanemariv prihod, čime su ispunjavala kriterij obavljanja komercijalne poljoprivredne djelatnosti u smislu članka 11. stavka 1. treće alineje Uredbe br. 1257/1999, pri čemu u tom pogledu nije potrebno uzeti u obzir opseg ekonomske dinamičnosti dotičnog poljoprivrednog gospodarstva.
- 54 Međutim, Opći sud je, nakon što je u točkama 73. do 77. te presude ocijenio sve dokaze koje je podnijela Republika Litva, u točki 78. te iste presude zaključio da potonja nije uspjela otkloniti Komisijinu ozbiljnu i razumnu sumnju u vezi s eventualnom dodjelom prava na korištenje potpore za prijevremeno umirovljenje litavskim poljoprivrednicima koji su, iako su bili registrirani u bazi podataka kvota za mlijeko, posjedovali samo jednu kravu i za koje se stoga nije moglo smatrati da primaju prihod u okviru komercijalne poljoprivredne djelatnosti.

- 55 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da, suprotno onomu što tvrdi žalitelj, Opći sud nije ni na koji način nametnuo minimalni prag ispod kojeg se izostanak komercijalne poljoprivredne djelatnosti pretpostavlja, odnosno, u ovom slučaju, proizvodnju mlijeka od samo jedne krave.
- 56 Stoga je Opći sud u točki 89. pobijane presude pravilno zaključio da je Komisija mogla sumnjati u relevantnost registracije litavskih poljoprivrednika u bazama podataka koje se odnose na poljoprivredni sektor, poput baze podataka koja obuhvaća poljoprivrednike kojima su dodijeljene kvote za mlijeko, kao kriterija za utvrđivanje je li dotični poljoprivrednik obavljao komercijalnu poljoprivrednu djelatnost prije ostvarivanja prava na korištenje potpora za prijevremeno umirovljenje.
- 57 U tim okolnostima drugi dio prvog žalbenog razloga valja odbiti kao neosnovan.
- 58 S obzirom na prethodna razmatranja, prvi žalbeni razlog valja odbiti kao neosnovan.

Drugi žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

- 59 Svojim drugim žalbenim razlogom Republika Litva, u biti, tvrdi da je Opći sud u točkama 74. do 79. pobijane presude iskrivio dokaze time što je smatrao da ta država članica nije dokazala da je posjedovanje kvote za mlijeko dokazivalo postojanje komercijalne poljoprivredne djelatnosti.
- 60 Drugi žalbeni razlog podijeljen je na dva dijela.
- 61 Republika Litva prvim dijelom svojeg drugog žalbenog razloga, u biti, tvrdi da je Opći sud u točki 74. pobijane presude morao iz dokaza koje je ona dostavila zaključiti da je mjera prijevremenog umirovljenja bila povezana s programom kvota za mlijeko, zbog čega je registracija litavskog poljoprivrednika u bazi podataka tih kvota postala značajan kriterij u svrhu dodjele potpore za prijevremeno umirovljenje. Republika Litva u tom pogledu navodi da se pred Općim sudom pozvala na reviziju koju je Komisija provela u travnju 2005. u vezi s nacionalnom primjenom mjera potpora u sektoru mliječnih proizvoda i na posebno izvješće br. 4/2008 Revizorskog suda Europske unije o provedbi kvota za mlijeko u državama članicama koje su pristupile Uniji 1. svibnja 2004.
- 62 Prema mišljenju Republike Litve, ti dokumenti bili su pokazatelj sudjelovanja na tržištu i stoga se na temelju njih moglo dokazati da je litavski poljoprivrednik kojemu je bila dodijeljena kvota za mlijeko obavljao komercijalnu poljoprivrednu djelatnost. U tom pogledu nije važno to što tijekom revizije provedene od 20. do 24. travnja 2009. u okviru mjere prijevremenog umirovljenja nije provedena nikakva kontrola baze podataka kvota za mlijeko s obzirom na to da je Komisija od 2004. bila upoznata sa sustavom kvota za mlijeko.
- 63 Republika Litva također smatra da je Opći sud u točki 74. pobijane presude pogrešno smatrao da sustav kvota za mlijeko nije bio povezan s mjerama ruralnog razvoja, poput mjere prijevremenog umirovljenja. Naime, iz članka 33.n stavka 1. Uredbe br. 1257/1999 jasno proizlazi da se iznosi potpore za prijevremeno umirovljenje izračunavaju uzimajući u obzir veličinu kvote za mlijeko koja je dodijeljena gospodarstvu, čime se potvrđuje odlučujući karakter kriterija u vezi s kvotama za mlijeko za dobivanje takve potpore.
- 64 Drugim dijelom svojeg drugog žalbenog razloga Republika Litva prigovara Općem sudu da u točkama 75. do 79. pobijane presude nije uzeo u obzir dokaze koji su mu podneseni i na temelju kojih bi se moglo opravdavati to da je dodjela kvota za mlijeko litavskim poljoprivrednicima dokazivala da su potonji prodavali mlijeko i da su uzgajali odgovarajući broj životinja.

- 65 U tom pogledu ona najprije navodi da se ti dokazi nalaze u točki 38. stavku 1. njezine tužbe u prvostupanjskom postupku, kao i u točkama 21. i 33. njezine replike u prvostupanjskom postupku.
- 66 Nadalje, Republika Litva tvrdi da Opći sud nije uzeo u obzir odgovore koje je ona dala na pitanja koja je Opći sud postavio u okviru mjera upravljanja postupkom, iako je u tim odgovorima navedeno devet kriterija kojima se dokazuje da su dotični poljoprivrednici primali prihode od svoje proizvodnje i da su stoga obavljali komercijalnu poljoprivrednu djelatnost.
- 67 Republika Litva također tvrdi da je, suprotno onomu što je Opći sud naveo u točkama 76. do 78. pobijane presude, jasno odgovorila na pitanje o tome je li sama prisutnost poljoprivrednika u bazi podataka kvota za mlijeko značila da se za njega smatralo da obavlja komercijalnu poljoprivrednu djelatnost. U tom pogledu ističe da je u svojem odgovoru pred Općim sudom izričito navela da je „[ona] tijekom cijelog postupka suradnje s Komisijom kontinuirano podržavala stajalište prema kojem je postojanje upisa u bazama podataka dostatna osnova za potvrdu da se komercijalna poljoprivredna djelatnost stvarno obavlja.[...]”.
- 68 Naposljetku, Republika Litva smatra da su, suprotno onomu što je Opći sud naveo u točki 79. pobijane presude, drugi argumenti podupirali njezino stajalište u pogledu relevantnosti upisa poljoprivrednika u bazu podataka o kvotama za mlijeko u svrhu utvrđenja postojanja njegove komercijalne poljoprivredne djelatnosti. Stoga je Opći sud također trebao u obzir uzeti dodatne argumente koje je ona dostavila, među ostalim, u svojim odgovorima na pitanja koja je postavio taj sud, a koji su pokazali da 43 % litavskih proizvođača nisu dodijeljene kvote za mlijeko, što dokazuje da su litavska tijela provjerila da je dotični poljoprivrednik stvarno sudjelovao na tržištu i da je primao prihod.
- 69 Komisija osporava osnovanost te argumentacije.

Ocjena Suda

- 70 Valja podsjetiti da, na temelju ustaljene sudske prakse Suda, iz članka 256. stavka 1. drugog podstavka UFEU-a i članka 58. prvog stavka Statuta Suda Europske unije proizlazi da Sud nije nadležan utvrđivati činjenice ni, načelno, ispitivati dokaze koje je Opći sud prihvatio u prilog tim činjenicama. Naime, ako su ti dokazi pravilno pribavljeni i ako su poštovana opća pravna načela i postupovna pravila koja se primjenjuju na teret dokazivanja i izvođenje dokaza, samo Opći sud može odlučivati o vrijednosti koju valja pridati dokazima koji su mu podneseni. Ta ocjena stoga ne predstavlja, osim u slučaju iskrivljavanja tih dokaza, pravno pitanje koje kao takvo podliježe nadzoru Suda.
- 71 Takvo iskrivljavanje postoji kada je bez izvođenja novih dokaza ocjena postojećih dokaza očito pogrešna. Međutim, to iskrivljavanje treba očito proizlaziti iz dijelova spisa a da pritom nije potrebno izvršiti novu ocjenu činjenica i dokaza. Usto, kada žalitelj navodi da je Opći sud iskrivio dokaze, treba precizno navesti dokaze koji su prema njegovu mišljenju iskrivljeni i dokazati pogreške u analizi koje su prema njegovoj ocjeni dovele do toga da je Opći sud iskrivio dokaze (presuda od 19. rujna 2019., Poljska/Komisija, C-358/18 P, neobjavljena, EU:C:2019:763, t. 45. i navedena sudska praksa).
- 72 Svojim žalbenim razlogom naslovljenim „Iskrivljavanje činjeničnih okolnosti”, sažetom na sljedeći način: „Opći sud [...] je iskrivio činjenice kada je u točkama 74. do 79. pobijane presude zaključio da litavska vlada nije dokazala da posjedovanje kvote za mlijeko znači da je podnositelj zahtjeva obavljao komercijalnu poljoprivrednu djelatnost, što u biti nije odgovaralo dokumentima iz predmeta koji su dostavljeni Općem sudu”, žalitelj tvrdi da je Opći sud iskrivio dokaze u dva pogleda.

- 73 Kao prvo, kada je riječ o tvrdnji o iskrivljavanju dokaza u točki 74. pobijane presude, u pogledu zaključka Općeg suda prema kojem je Komisija mogla smatrati da program kvota za mlijeko nije bio povezan s mjerama ruralnog razvoja, poput mjere prijevremenog umirovljenja, nju se može samo odbiti.
- 74 Naime, iz te točke pobijane presude, koju treba tumačiti u vezi s točkom 73. te presude, proizlazi da je Opći sud samo utvrdio da, iako su se dva dokumenta na koja se Republika Litva pozvala odnosila na sustav kvota za mlijeko, njima se ipak nije dokazalo da je funkcioniranje baze podataka o kvotama za mlijeko bilo predmet revizije provedene od 20. do 24. travnja 2009. u okviru mjere prijevremenog umirovljenja i da je, slijedom toga, Komisija bila upoznata s vezom između sustava kvota za mlijeko i mjere potpore za prijevremeno umirovljenje. Stoga je u okviru izvršavanja svoje suverene ovlasti ocjene dokaza Opći sud u točki 74. navedene presude iz toga zaključio da je Komisija mogla smatrati da sustav kvota za mlijeko nije bio povezan s mjerama ruralnog razvoja, poput mjere prijevremenog umirovljenja.
- 75 Time Opći sud ni na koji način nije iskrivio činjenice i dokaze.
- 76 Kao drugo, kada je riječ o prigovoru Republike Litve, prema kojem je Opći sud iskrivio dokaze u točkama 75. do 79. pobijane presude time što nije uzeo u obzir dokaze namijenjene dokazivanju da su litavski poljoprivrednici, kako bi dobili kvote za mlijeko, morali dokazati da su prodavali mlijeko, njega također valja odbiti.
- 77 Naime, valja navesti da se drugim dijelom drugog žalbenog razloga zapravo tvrdi da Opći sud nije u obzir uzeo dokaze koje mu je podnio žalitelj. Međutim, dovoljno je utvrditi da je, kao što to proizlazi iz točke 54. ove presude, Opći sud u točkama 75. do 81. te presude uzeo u obzir sve dokaze koje je podnio žalitelj. Stoga navedeni prigovor treba odbiti.
- 78 S obzirom na sva prethodna razmatranja, drugi žalbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.
- 79 Budući da se dva žalbena razloga koja je Republika Litva istaknula u prilog svojoj žalbi moraju proglasiti neosnovanima, žalbu valja odbiti u cijelosti.

Troškovi

- 80 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika Suda, koji se primjenjuje na žalbeni postupak na temelju članka 184. stavka 1. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da je Komisija postavila zahtjev da se Republici Litvi naloži snošenje troškova i da potonja nije uspjela u postupku, Republici Litvi nalaže se snošenje troškova.

Slijedom navedenog, Sud (deveto vijeće) proglašava i presuđuje:

1. Žalba se odbija.

2. Republici Litvi nalaže se snošenje troškova.

Potpisi